

19. marts 2010

Notat om vurderingen af uddannelsesparathed

Baggrund

Regeringen har afsluttet sin høring af lovforslaget om ændring af lov om vejledning om valg af uddannelse. Forslaget fremsættes inden for kort tid i Folketinget.

Det fremgår af lovforslaget, at Ungdommens Uddannelsesvejledning skal vurdere, i hvilket omfang elever, der forlader 9. eller 10. klasse, har de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Undervisningsministeriet har i forbindelse med høringsfasen oplyst, at vurderingen af elevernes uddannelsesparathed skal ske i forhold til erhvervsuddannelserne generelt og ikke i forhold til den erhvervsuddannelse, som eleven ønsker at påbegynde. Ungdommens Uddannelsesvejledning behøver derfor ikke have en særlig viden om de faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er relevante i forhold til den enkelte erhvervsuddannelse.

Lovforslaget bygger på aftalen mellem regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre om flere unge i uddannelse og job (november 2009).

I et appendiks til aftalen (appendiks til bilag 1 - Vurdering af den unges uddannelsesparathed) er anført følgende (uddrag i kursiv):

De unges uddannelsesvalg i overgangen fra grundskole og 10. klasse til ungdomsuddannelse er behæftet med betydelig usikkerhed. Næsten alle tilkendegiver at ville begynde på en bestemt ungdomsuddannelse, men ca. 10 pct. påbegynder aldrig uddannelsen, og andre 10 pct. har i mellemtiden ændret uddannelsesvalg.

*Med henblik på at skabe bedre overgang fra grundskole til ungdomsuddannelse indføres en model, hvor den unges mulighed for at gennemføre **en given uddannelse** vurderes, således at der kan finde en rådgivning sted af den unge og dennes forældre. På den baggrund skal vejlederen med inddragelse af såvel de afgivende som modtagende skoler foretage en vurdering af, om den unge besidder de nødvendige faglige, personlige og sociale kompetencer til at gennemføre **den ønskede uddannelse**.*

Vurderingen af uddannelsesparathed

Dansk Arbejdsgiverforening (DA), LO og Danske Erhvervsskoler – Lederne (DE-L) foreslår, at det i lovforslaget i henhold til den politiske aftale tydeliggøres, at de unge

skal vurderes i forhold til den ungdomsuddannelser, som den unge ønsker at påbegynde efter 9. eller 10. klasse.

Det begrundes med, at

- Unge, der søger erhvervsuddannelse, søger en bestemt erhvervsuddannelse, der dækker det erhverv eller profession, som den unge ønsker beskæftigelse inden for, når uddannelsen er afsluttet. De unge søger ikke erhvervsuddannelse generelt (dvs. en hvilken som helst af de 120 erhvervsuddannelser) eller de enkelte faglige indgange
- De faglige, personlige og sociale forudsætninger, der er nødvendige til at påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse, skal vurderes i forhold til, hvilke konkret uddannelse eleven ønsker at påbegynde. Der er således væsentlig forskel på den helhed af personlige og faglige kompetencer, der er nødvendig i forhold til at kunne gennemføre henholdsvis de tekniske erhvervsuddannelser, de merkantile erhvervsuddannelser og social- og sundhedsuddannelser
- Unge, der ikke er uddannelsesparate i forhold til en bestemt erhvervsuddannelse kan være uddannelsesparat i forhold til anden erhvervsuddannelse. Formålet med vurderingen af uddannelsesparathed i forhold til den ønskede erhvervsuddannelse er at understøtte vejledningen i Ungdommens Uddannelsesvejledning, så eleven vejledes i, hvordan eleven bliver uddannelsesparat til den ønskede uddannelse eller i retning af en erhvervsuddannelse, hvor eleven er uddannelsesparat

Inddragelse af erhvervsskoler og faglige udvalg

I lovforslagets § 1, pkt. 3, § 2 g, stk. 6 anføres det, at *Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om vurderingen af elevers uddannelsesparathed.*

DA, LO og DE-L foreslår, at det i lovforslaget tydeligt angives, at vurderingen af uddannelsesparathed sker i samarbejde med ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

DA, LO og DE-L lægger vægt på, at vurderingen af uddannelsesparatheden sker i et tæt samarbejde med erhvervsskolerne og gymnasierne, der har kendskab til de personlige og faglige kompetencer, der vurderes som nødvendige for at kunne gennemføre den uddannelse, som den unge søger.

Uddannelsesinstitutionerne kan også understøtte Ungdommens Uddannelsesvejledning i at vurdere de personlige og faglige kompetencer som en helhed, så vurderingen ikke alene tager udgangspunkt i elevens standpunkter i de boglige fag.

Ungdomsuddannelsesinstitutionernes rolle bør derfor fremhæves særskilt i loven, fordi de ikke blot kan bidrage til en bedre vurdering af uddannelsesparatheden, men også kan medvirke i udarbejdelsen af uddannelsesplanen, så den fører frem til, at den unge bliver uddannelsesparat i forhold til den uddannelse, eleven søger optag på.

DA, LO og DE-L lægger til grund, at Ungdommens Uddannelsesvejledning, der har ansvaret for at vurdere de unges uddannelsesparathed, næppe – på en helhedsorienteret måde - vil kunne vurdere elevens personlige og faglige kompetencer i forhold til alle 120 erhvervsuddannelser.

Derfor foreslår DA, LO og DE-L, at erhvervsskoler og de faglige udvalg skal kunne yde assistance til Ungdommens Uddannelsesvejledning og i de tilfælde, hvor det vil være behjælpeligt for vurderingen, kan udarbejde en vejledning om vurderingen af uddannelsesparathed i forhold til de relevante uddannelser. Det vil også medvirke til at sikre en ensartet vurdering på landsplan.

Forslaget er inspireret af DA og LO's oplæg fra september 2009 om den fremrykkede kompetencevurdering på EUD, hvor parterne foreslog (uddrag i kursiv), *at der til brug for erhvervsskolernes vurdering af ansøgerne udvikles retningslinjer for kompetencevurderingen, således at systemet fremstår retfærdigt og gennemskueligt for den enkelte elev. Det skal også sikre, at kompetencevurderingen bliver ensartet på alle erhvervsskoler og skal sikre, at erhvervsskolerne ikke opstiller uberettigede krav til optagelse på erhvervsuddannelserne.*

DA, LO og DE-L skal understrege, at vejledningen fra de faglige udvalg ikke skal opfattes som en opstilling af faglige adgangskrav eller gærdehøjde i forhold til en given uddannelse.

Ejner Holst

LO-sekretær, LO

Peter Amstrup

Formand, DE-L

Henrik Bach Mortensen

Direktør, DA